

17 Minute Languages:

Fransk grammatik – en sammanfattning



Vad du borde veta om den franska bestämda artikeln:

Ett substantivs artikel anpassas utefter dess grammatiska genus, som antingen är maskulina eller feminina.

Den bestämda artikeln för maskulina substantiv är **“le“** och för feminina substantiv **“la“**.

T.ex.: **le** pain (brödet)
la lune (månen)

Före ord på vokal (a/e/i/o/u) eller som börjar med 'h' förkortas **“le“** och **“la“** med **l'.**

T.ex.: **l' hôtel** (hotellet)
l' arbre (trädet)

Undantag: **la** haine (ett hat); **le** héros (en hjälte); **le** hibou (en uggla)

Den bestämda artikeln			
Singular		Plural	
maskulinum	le/ l'	maskulinum	les
femininum	la/ l'	femininum	les

T.ex.: **Le** chat est noir. (Katten är svart.)

Les grenouilles sont au bord de **l'étang**. (Grodorna sitter vid dammen.)

Vad du borde veta om den franska obestämda artikeln:

Den obestämda artikeln i singular är **“un“** för maskulina substantiv och **“une“** för feminina substantiv.

T.ex.: **un** oiseau (en fågel)
une enfant (ett barn)

Notering:

I plural använder man en partitiv artikel i obestämd form: **“des“**.

I svenskan finns det ingen motsvarighet till **des**, men den kan översättas med några.

T.ex.: **des** chats (några katter)
des filles (några flickor)

Den obestämda artikeln			
Singular		Plural	
maskulinum	un	maskulinum	des
femininum	une	femininum	des

Vad du borde veta om franska substantiven:

Genus

På franska finns det feminina och maskulina substantiv.

När du lär dig ett nytt substantiv borde du alltid även lära dig dess grammatiska genus.

Notering:

Substantiv som slutar på **'e'** är för det mesta feminina.

T.ex.: **la** santé (hälsan)
la baguette (baguetten)

Undantag är ord som slutar med -isme, -age und -ège, dessa brukar vara maskulina.

T.ex.: **le** fromage (osten)
le tourisme (turism)

Några grundregler för att bestämma substantivets grammatiska genus:

maskulinum: -eur, -er, -teur, -e, -i, -c, -in, -ien, -ais

femininum: -euse, -ère, -trice, -esse, -ie, -èe, ine, -ienne, -aise

T.ex.:

un **cousin** (en kusin (*m*));
une **cousine** (en kusin (*f*))
un **acteur** (en skådespelare)
une **actrice** (en skådespelerska)

un chanteur (en sångare)
une chanteuse (en sångerska)

Plural

För de flesta substantiv som slutar på en **vokal**, tillsätts ett ”-s” på slutet av ordet. ('s': et uttalas ej)

T.ex.:
le supermarché → les supermarchés (stormarknader)
la voiture → les voitures (bilar)

Undantag

- Singular -al / Plural -aux:
un animal → des anima**ux** (djur)
- Singular -au, -eau, -eu / Plural -x:
un vaisse**au** → des vaisseaux (båtar); un voeu → des voeux (löften)

Vad du borde veta om franska adjektiven:

Det franska adjektivet böjs efter antalet (numerus) och genuset. De flesta adjektiv har olika former i maskulinum och femininum men adjektiv som slutar på -e i maskulinum ser likadana ut i femininum.

T.ex.: joli (m) → jolie (f) (vacker)
jolis (m) → jolies (f) (vackra)
nouveau (m) → nouvelle (f) (ny)
nouveaux (m) → nouvelles (f) (nya)

Placering av adjektivet

Adjektivet placeras för det mesta efter substantivet.

T.ex.: La couleur bleue e très belle. (Den blåa färgen är väldigt fin.)

Men det finns några undantag.
Följande korta, vanliga adjektiv placeras före substantivet.

- petit, grande, gros (liten, stor, tjock)
T.ex.: un grand homme (en stor man)
- vieux, jeune (gammal, ung)
T.ex.: un vieil arbre (ett gammalt träd)
- mauvais, bon (dåligt, bra)
- long, court, bref (lång kort, kort)
- beau, joli, vilain (vacker, fin, ful)

Komparation

1. Komparativ

Komparativ bildas genom att **plus** (mer) eller **moins** (mindre) läggs till i grundformen.

T.ex.: Elle est **plus jolie** que les autres. (Det är trevligare än de andra.)
Il est **moins connu** que les autres livres. (Den är mindre känd än de andra böckerna.)

2. Superlativ

Superlativ består av komparativformen föregående bestämd artikel eller possessivt pronomen.

T.ex.: **La plus grande** piscine se trouve dans la capitale.
(Den största swimmingpoolen ligger i i huvudstaden.)
L'enfant **le plus gentil** a reçu une glace.
(Det snällaste barnet fick en glass.)

Undantag:

bra: bon/bonne – meilleur/meilleure – le meilleur/la meilleure
dålig: mauvais/mauvaise – pire – le pire/la pire
liten: petit/petite – moindre – le moindre/la moindre

Vad du borde veta om franska adverben:

Adverben kan indelas i

- enkla adverb som **tôt** (tidigt), **tard** (sent), **toujours** (alltid), **bien** (bra)
- adverb som har ett adjektiv som utgångsform

Adverb bildas regelbundet genom att ändelsen **-ment** läggs till adjektives femininform.

Adjektiv (m/w)	Adverb	Översättning
simple	simplement	enkel
difficile	difficilement	svår

Vad du borde veta om franska verben:

De franska regelbundna verben grupperas efter infinitivens ändelser i fyra konjugationer: **-er**, **-re**, **-ir** och **-oir**.

Presens

- de flesta franska verb slutar i infinitiv på **-er** (nästan 90%)

voyager (resa)	
je voyage	jag reser
tu voyages	du reser
il, elle, on voyage	han/ hon/ den/ det reser
nous voyage ons	vi reser
vous voyage z	ni reser
ils, elles voyage nt	de reser

- verb som slutar på **-re**

attendre (vänta)	
j'attends	jag väntar
tu attends	du väntar
il, elle, on attend	han/ hon/ den/ det väntar
nous attend ons	vi väntar

vous attendez	ni väntar
ils, elles attend ent	de väntar

- verb som slutar på **-ir**

Det finns två sätt att konjugera verb som slutar med **-ir**.

- i:et bibehålls och 'ss' infogas

- i:et används inte

finir (sluta)	
je finis	jag slutar
tu finis	du slutar
il, elle, on finit	han/ hon/ den/ det slutar
nous finis sons	vi slutar
vous finis sez	ni slutar
ils, elles finis sent	de slutar

mentir (ljuga)	
je mens	jag ljugar
tu mens	du ljugar
il, elle, on ment	han/ hon/ den/ det ljugar
nous ment ons	vi ljugar
vous ment ez	ni ljugar

ils, elles mentent	de ljuger
--------------------	-----------

➤ verb som slutar på **-oir**.

devoir (måste)	
je dois	jag måste
tu dois	du måste
il, elle, on doit	han/ hon/ den/ det måste
nous devons	vi måste
vous devez	ni måste
ils, elles doivent	de måste

Ordstammen är inte exakt samma för alla ord, exempel 'vouloir' (vilja)

vouloir (vilja)	
je veux	jag vill
tu veux	du vill
il, elle, on veut	han/ hon/ den/ det vill
nous voulons	vi vill
vous voulez	ni vill
ils, elles, veulent	de vill

Det finns två hjälpverb på franska 'avoir' (ha) und 'être' (vara)

être		avoir	
je suis	jag är	j'ai	jag har
tu es	du är	tu as	du har
il, elle, on est	han/ hon är	il, elle, on a	han /hon har
nous sommes	vi är	nous avons	vi har
vous êtes	ni är	vous avez	ni har
ils, elles sont	de är	ils, elles ont	de har

Imparfait / Imperfekt

Imparfait används när man talar om vad man brukade göra, vad man hade för vana att göra, vad man alltid gjorde.

Alla verb har samma ändelser i imparfait.

parler (prata)	
je parlais	jag pratade
tu parlais	du pratade
il, elle, on parlait	han /hon pratade
nous parlions	vi pratade
vous parliez	ni pratade
ils, elles parlaient	de pratade

Futur / Futurm

Futur motsvarar i stort sett svenskt *futurum* (skall, kommer att).
Det finns två sätt att tala om framtid på franska: '**futur composé**' och '**futur simple**'.

'Futur composé':

Med futur composé tar man först presens av verbet *aller* och därefter infinitiv av det verb man vill använda.

chanter (sjunga) – futur composé	
je vais chanter	jag ska sjunga
tu vas chanter	du ska sjunga
il, elle, on va chanter	han /hon /den /det ska sjunga
nous allons chanter	vi ska sjunga
vous allez chanter	ni ska sjunga
ils, elles vont chanter	de ska sjunga

'Futur simple':

Används när man vill berätta om något som ligger lite längre fram i framtiden. Istället för hjälpverb använder man sig i den här formen av ändelser.

Verb som slutar med -er: Infinitiv utan -r (**regarder**, titta)

Verb som slutar med -re: Infinitiv utan -re (**attendre**, vänta)

Verb som slutar med -ir: Infinitiv utan -r (**mentir**, ljuga)

chanter (sjunga) – future simple	
je chanterai	jag ska sjunga
tu chanteras	du ska sjunga
il, elle, on chantera	han /hon ska sjunga
nous chanterons	vi ska sjunga
vous chanterez	ni ska sjunga
ils, elles chanteront	de ska sjunga

Konjunktiv (subjunctif) i franska:

Konjunktiven förekommer i franskan nästan uteslutande i presens och passé composé och oftast under två huvudförutsättningar:

- 1. Konjunktiv används bland annat efter uttryck för **vilja, känsla, önskan, osäkerhet, nödvändighet** eller **efter vissa nekande eller opersonliga uttryck**.
- Konjunktiven står alltid i en bisats och en bisats inleds alltid med **que**.

T. ex. . Il faut que... (jag måste, du måste...)

Il faut que tu sois là ce soir. (Du måste vara här ikväll.)

Använd subjunctif présent:

Subjunctif présent bildas genom ändelserna **-e, -es, -e, ions, -iez, -ent** läggs till i stammen i participformen.

Detta brukar vara svårt att förstå, då det inte är vanligt i svenskan.

tourner (svänga) i subjonctif présent	
que je tourne	jag måste svänga
que tu tournes	du måste svänga
qu'il, elle, on tourne	han/hon måste svänga
que nous tournions	vi måste svänga
que vous tourniez	ni måste svänga
qu'ils, elles tournent	de måste svänga

Subjonctif används bl.a.:

- efter uttryck för vilja (önskan, befallning, förbud): vouloir que (vilja)
- efter uttryck för känsla (glädje, sorg, beklagande, fruktan): trouver étonnant que (tycka vara förvånande)
- efter vissa nekande uttryck: douter que (tvivla)
- efter tankeverb: probable que, possible que (det är troligt, möjligt)
- efter superlativa uttryck

Vad du borde veta om franska pronomen:

Personliga pronomen på franska:

De personliga pronomen står istället för en person eller sak, det finns ingen direkt motsvarighet till den och det och man får använda maskulina/feminina pronomen istället.

Personliga pronomen	
je	jag
tu	du
il, elle, on	han / hon / den / det
nous	vi
vous	ni
ils, elles	de

Formen **vous** används liksom det svenska 'ni', både när man riktar sig till en eller flera personer.

Vous motsvarar ofta svenskans 'du', men på franska har 'du' en mycket förtroligare karaktär och används mer sparsamt och aldrig till främmande människor.

Exempel.: Madame Meier, **vous** avez reçu une lettre!
(Fru Meier, **du/ni** har fått ett brev!)

Franska pronomen 'on':

'On' används väldigt ofta på franska och kan översättas med "man".

T. ex.: **On** dit que la France est une pays très jolie.
(**Man** säger att Frankrike är ett mycket vackert land.)

'On' ersätter också ofta 'nous'.

T. ex.: **On** fait du sport tous les jours.
(**Vi** tränar varje dag.)

Singular					
Subjekt (Nom)	je (jag)	tu (du)	il (han)	elle (hon)	on (man)
indir. Objekt (Dat)	me (mig)	te (dig)	lui (honom)	lui (henne)	lui (man)
dir. Objekt (Ack)	me mig	te (dig)	le (honom)	le (henne)	le (man)

Plural				
Subjekt (Nom)	nous (vi)	vous (ni)	ils (de)	elles (de)
indir. Objekt (Dat)	nous (oss)	vous (er)	leur (dem)	leur (dem)
dir. Objekt (Akk)	nous (oss)	vous (er)	les (dem)	les (dem)

Franska possessiva pronomen:

Possessiva pronomen			
Singular		Plural	
mon, ma	min, mitt	mes	Mina
ton, ta	din, ditt	tes	dina
son, sa	hans, hennes	ses	hans, hennes
notre	vår, vårt	nos	våra
votre	er, ert	vos	era
ses	deras, deras	leurs	deras

Franska siffror:

Franska siffror från 1 till 20			
zéro	0		
un	ett	onze	elva
deux	två	douze	tolv
Trois	tre	treize	tretton
quatre	fyra	quatorze	fjorton
cinq	fem	quinze	femton
six	sex	seize	sexton
sept	sju	dix-sept	sjutton
huit	åtta	dix-huit	arton
neuf	nio	dix-neuf	nitton
dix	tio	vingt	tjugo

21 – 100	
vingt et un	21
vingt-deux	22
trente	30
trente et un	31
trente-deux	32
quarante	40
cinquante	50
soixante	60
soixante-dix	70
soixante et onze	71
soixante et douze	72
quatre-vingts	80
quatre-vingt-un	81
quatre-vingt-deux	82
quatre-vingt-dix	90
quatre-vingt-onze	91
quatre-vingt-douze	92
cent	100

Vad du borde veta om franska veckodagar:

Veckodagar	
lundi	Måndag
mardi	Tisdag
mercredi	Onsdag
jeudi	Torsdag
vendredi	Fredag
samedi	Lördag
dimanche	Söndag

Exempel:

Je vais au cinéma lundi. – På måndag går jag på bio.

Nous n'avons pas besoin de travailler le samedi et le dimanche. –

Vi behöver inte jobba på lördagar och söndagar.

